

PC-11058/NH

D-5/2059

ENVIRONMENTAL AND ROAD SAFETY AWARENESS

(Theory)

(All Under Graduate Classes Only)

(Regular, Reappear III Semester, December-2019)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 11 marks each and the entire Section C consisting of 13 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. What is Ecosystem? Name and define various types of ecosystems.
- II. Explain the term Biodiversity conservation.
- III. Explain various non-renewable sources of Energy.

IV. What are health hazards and their effects on Human beings?

SECTION—B

V. Write about the salient features of Environmental Protection Act, 1986.

VI. What do you know about Water conservation? What measures can be adopted for the conservation of water?

VII. What are Road signs? Describe any five road signs.

VIII. Write a note on Management of Stubble.

SECTION—C

(Compulsory Question)

IX. Write short notes on the following :

1. Natural disasters.
2. Endangered species.
3. Hot spots of India.
4. Thermal pollution.
5. Lithosphere.
6. Green house effect.

7. Soil erosion.
8. Botanical gardens.
9. Cyclones.
10. Chipko Movement.
11. Global warming.
12. Dams.
13. Drought.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 11 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 13 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਪਰਿਆਵਰਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਿਭਿੰਨ ਪਰਿਆਵਰਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- II. ਜੀਵਨਕ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- III. ਊਰਜਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਗੈਰ-ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- IV. ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਆਪਦਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਭਾਗ—B

- V. ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ 1986 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਭਾਗਾਂ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

- VI. ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਉਪਰਾਲੇ ਅਪਨਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?
- VII. ਸੜਕੀ ਟਰੈਫਿਕ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VIII. ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਤੇ ਇਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
1. ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਿਕ ਬਿਪਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 2. ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 3. ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਟ ਸਪਾਟਸ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
 4. ਕੌਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 5. ਪਥਰਾਟ (ਲਿਥੋ) ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 6. ਪੌਦਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚਾਰੋ।
 7. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

8. ਵਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪਾਰਕਾਂ (ਬਾਗਾਂ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 9. ਵਾਵਰੋਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 10. ਚਿਪਕੋ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀ ਸੀ?
 11. ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 12. ਡੈਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਰਜ ਕਰੋ।
 13. ਸੋਕੇ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
-